
Impactanalyse MDT

Opdrachtgever World Servants

Datum

Februari 2024

Auteur

Jitske Kooistra - van der Wijk

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5

9723 JC Groningen

050 - 5252473

contact@kwiz.nl

Inleiding

World Servants is een christelijke stichting en jongerenbeweging die korte internationale vrijwilligersprojecten aanbiedt. Jongeren kunnen kiezen uit werkvakanties in Azië, Afrika, Zuid-Amerika en Nederland. World Servants is opgericht in 1988 en draagt sindsdien de missie uit om te 'bouwen aan verandering'.

Duurzame impact

De projecten hebben als doel om duurzame impact te genereren. Zowel in de projectlanden als bij Nederlandse jongeren; de missie van World Servants is daarmee tweeledig. Interactie vormt het werkzame mechanisme voor impact. De World Servants-projecten zijn dusdanig vormgegeven dat de randvoorwaarden voor opbouwende (internationale) interactie worden gefaciliteerd. Om duurzame impact tot stand te laten komen is World Servants minstens zeven jaar betrokken: twee jaar voorbereiding, het projectjaar en vijf jaar ter monitoring om de afronding en het in gebruik nemen te ondersteunen.

Best practices

World Servants werkt op basis van best practices en vindt het van belang om haar werkwijze te staven met onderzoeksresultaten en wetenschappelijke onderbouwing. In het kader hiervan zijn de afgelopen jaren een aantal onderzoeken uitgevoerd:

- Identificatie van randvoorwaarden om interactie tot stand te laten komen, zowel binnen de groep jongeren als met de lokale bevolking van het projectland (Masterscriptie Sociologie 2013 Theunis Sjoerd Elzinga, Rijksuniversiteit Groningen). Dit onderzoek heeft een grondslag gelegd voor de verandertheorie: hoe komt impact tot stand in het projectland en bij Nederlandse deelnemers? Deze randvoorwaarden spelen een cruciale rol in de vormgeving en inhoud van de projecten, maar ook in de voorbereiding en training van deelnemers en leiders.
- Identificatie van impactfactoren en monetarisatie van een projectervaring (maatschappelijk rendement) voor Nederlandse deelnemers (Masterscriptie Sociologie 2021 Jitske Kooistra, Rijksuniversiteit Groningen). Dit onderzoek heeft in kaart gebracht op welke aspecten jongeren een verandering doormaken. Het gaat hierbij om persoonlijke opbrengsten (zoals zelfvertrouwen), maar ook om opbrengsten voor de Nederlandse samenleving (toename in vrijwilligerswerk, duurzaam gedrag, professionele vaardigheden en donaties aan goede doelen). De maatschappelijke opbrengsten zijn gemonetariseerd en hebben een SROI (social return on investment) geformuleerd van 1 op 3,8. Oftewel: een investering van één euro is in de eerste vijf jaar na de projectervaring vier keer zoveel waard voor de Nederlandse samenleving; als gevolg van veranderde keuzes van jongeren.

In bovengenoemde onderzoeken is gebruikgemaakt van de methode van Realistische Evaluatie van Pawson & Tilley, een beproefde sociologische aanpak voor (impact)evaluatie waarbij de unieke context een bepalende factor is.

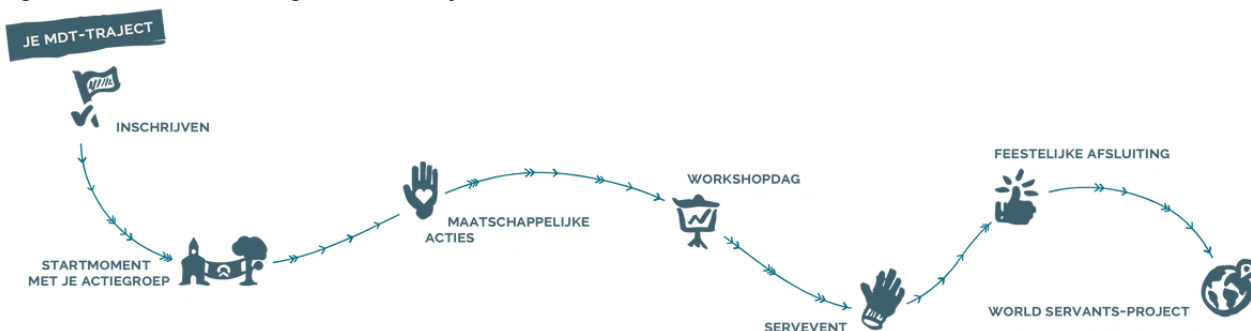
Maatschappelijke diensttijd

Sinds het projectseizoen van 2022 – 2023 ontvangt World Servants subsidie van ZonMw om Maatschappelijke Diensttijd (MDT) aan te bieden. Voorafgaand aan hun projectervaring verzamelen jongeren hun deelnemersbijdrage bijeen door te 'actievoeren', oftewel: maatschappelijk acties organiseren (bijvoorbeeld een diner voor ouderen, auto's wassen in het dorp, of een deur-aan-deur actie waarbij goederen worden verkocht). Zij zetten zich met deze acties in voor hun lokale omgeving en dit is gekwalificeerd als Maatschappelijke Diensttijd. World Servants wil, in aansluiting op haar werkwijze van impact onderbouwing, de impact meten van MDT-traject.

Onderzoeksofzet

Wanneer jongeren kiezen voor een MDT-traject als voorbereiding op hun project, doorlopen zij een uitgebreider voortraject. Jongeren nemen in het kader van MDT deel aan een workshopdag en een Servevent (een dag de handen uit de mouwen steken). Daarnaast worden zij uitgedaagd om hun acties meer maatschappelijke impact te geven, bijvoorbeeld door aandacht te hebben voor kwetsbare doelgroepen. In onderstaand figuur is het MDT-traject grafisch weergegeven.

Figuur 1: Grafische weergave MDT-traject

Doelstelling onderzoek

Dit onderzoek beoogt de impact van een MDT-traject inzichtelijk te maken. Als jongeren zich opgeven voor een World Servants-project, kunnen zij kiezen voor een regulier voortraject of een MDT-traject als voorbereiding op hun bouwproject in Azië, Zuid-Amerika, Azië of Nederland. Om de impact van een MDT-traject in beeld te brengen, dient een vergelijking gemaakt te worden met de impact van het reguliere voortraject.

Onderzoeksmethode

De impact van het voortraject brengen we in beeld middels een **enquête**. De jongeren worden op **twee meetmomenten** in hun traject bevroegd: aan het begin van het voortraject en na afloop hiervan. Het tweede meetmoment vindt plaats voorafgaand aan de projectdeelname om de effecten hiervan uit te sluiten voor een zuivere meting van het voortraject. In de meting maken we onderscheid tussen twee groepen jongeren: 1) jongeren die het MDT-traject doorlopen 2) jongeren die het reguliere voortraject doorlopen. Schematisch ziet dat er als volgt uit.

Tabel 1: Doelgroepen en meetmomenten

	Doelgroep	
Meetmoment	Jongeren met een MDT-traject	Jongeren met een regulier voortraject
Voormeting	September 2023	September 2023
Nameting	Juni 2023	Juni 2023

Bij de impactevaluatie in 2023 (huidige meting) is sprake van een **ongepaarde meting**: de personen in de voormeting zijn niet dezelfde als in de nameting. Dit heeft te maken met de timing van het onderzoek. De evaluatie is gestart in juni, toen de eerste jongeren hun MDT-traject hebben voltooid (nameting). De voormeting heeft plaatsgevonden in september/oktober onder jongeren die zich hebben opgegeven voor een project in 2024. De doelstelling is om, na deze eerste ongepaarde meting, langdurig data te verzamelen zodat ook een gepaarde meting en analyse kan plaatsvinden.

Doelgroep & respons

Voormeting

De voormeting heeft plaatsgevonden in september en oktober 2023 onder jongeren die zich voor de zomer van 2024 hebben opgegeven voor een project. Het invullen van de vragenlijst voor de impactmeting is opgenomen als taak in het online aanmeldproces. Daarnaast is deze meting onder de aandacht gebracht via (onder meer) de WhatsApp groepen en uitzendingen van Servants Live. De totale doelgroep betreft 559 jongeren die zich hebben aangemeld voor projectdeelname in 2024. Van deze groep hebben 340 deelnemers een lopend MDT-traject.

Nameting

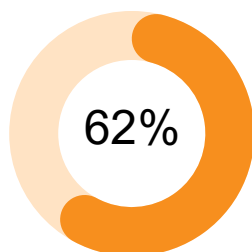
De nameting vond plaats in juni en juli 2023 onder jongeren die in de zomer van 2023 op project zijn gegaan (en hun voortraject dus in mei/juni 2023 hebben afgerond). Jongeren zijn uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen via WhatsApp groepen en uitzendingen van Servants Live. De totale doelgroep bestaat uit 387 jongeren. In totaal hebben 132 jongeren ten tijde van de meting een succesvol afgerond MDT-traject.

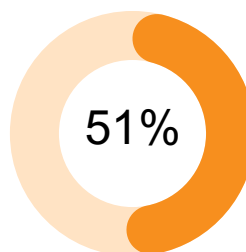
Respons

- Jongeren konden de vragenlijst via een webformulier online invullen.
- 246 jongeren hebben de voormeting ingevuld; een respons van 44 procent. In totaal neemt 62 procent van deze jongeren deel aan een MDT-traject.
- 113 jongeren hebben de nameting ingevuld. Dat brengt de respons op 29 procent. De helft van deze jongeren neemt deel aan een MDT-traject (51 procent).

Voormeting: % MDT

Nameting: % MDT

Afbakening doelgroep

World Servants is een jongerenbeweging (deelname vanaf 16 jaar) en het MDT-traject is toegankelijk voor personen tot en met de leeftijd van 30 jaar. De projecten van World Servants zijn echter toegankelijk voor personen ouder dan 30 jaar, veelal in een leiderspositie. Om het effect van een MDT-traject zuiver in beeld te brengen zijn respondenten van 31 jaar en ouder uitgesloten in de analyse. In totaal gaat het om 41 respondenten (voormeting: 32 en nameting: 9).

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken geven we een overzicht van de bevindingen. Per hoofdstuk wordt een thema uit de vragenlijst weergegeven: motivatie, vrijwilligerswerk, factoren van persoonlijke verandering en factoren van maatschappelijke verandering. In de analyse wordt onderscheid gemaakt tussen de voor- en nameting én tussen jongeren met een MDT-traject en een regulier voortraject. Met de notatie '(n = ...)' wordt aangegeven hoeveel jongeren de vraag/stelling hebben beantwoord.

Actiegroep & motivatie

De werkwijze van World Servants is gericht op actiegroepen; jongeren melden zich aan voor een project en verzamelen in groepsverband de financiële deelnemersbijdrage. In dit hoofdstuk staat de motivatie van de jongeren centraal waarmee ze in de actiegroep stappen, en of dit verandert in de periode van actievoeren.

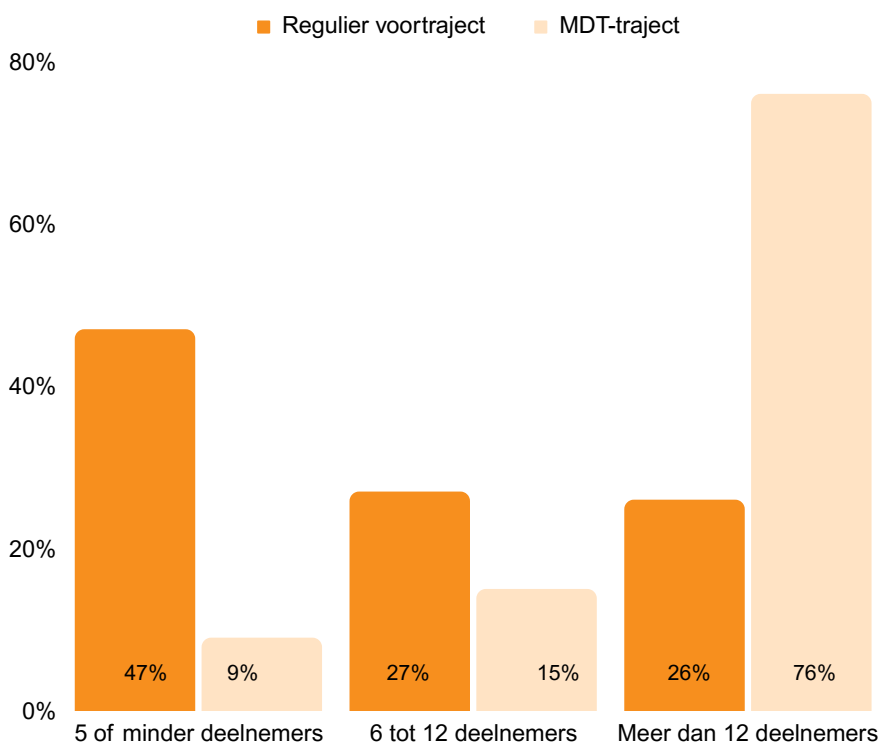
Deelname aan actiegroep

Een ruime meerderheid van de jongeren is onderdeel van een actiegroep; 84 procent van alle jongeren. Het aandeel jongeren dat deelneemt aan een actiegroep is stabiel tussen de voormeting (85 procent) en nameting (83 procent). Er is wel een verschil zichtbaar tussen jongeren met een regulier voortraject en jongeren met een MDT-traject. Jongeren met een MDT-traject zijn vrijwel altijd onderdeel van een actiegroep (97 procent), terwijl twee derde van de jongeren met een regulier voortraject aan een actiegroep deelneemt (67 procent).

Omvang actiegroep

Figuur 2: Omvang actiegroep, uitgesplitst naar regulier voortraject en MDT-traject (n = 305)

De meeste jongeren behoren tot een grote actiegroep van 12 of meer deelnemers (60 procent). Jongeren met een MDT-traject zitten vaker in een grote actiegroep (76 procent) dan jongeren met een regulier voortraject (26 procent).

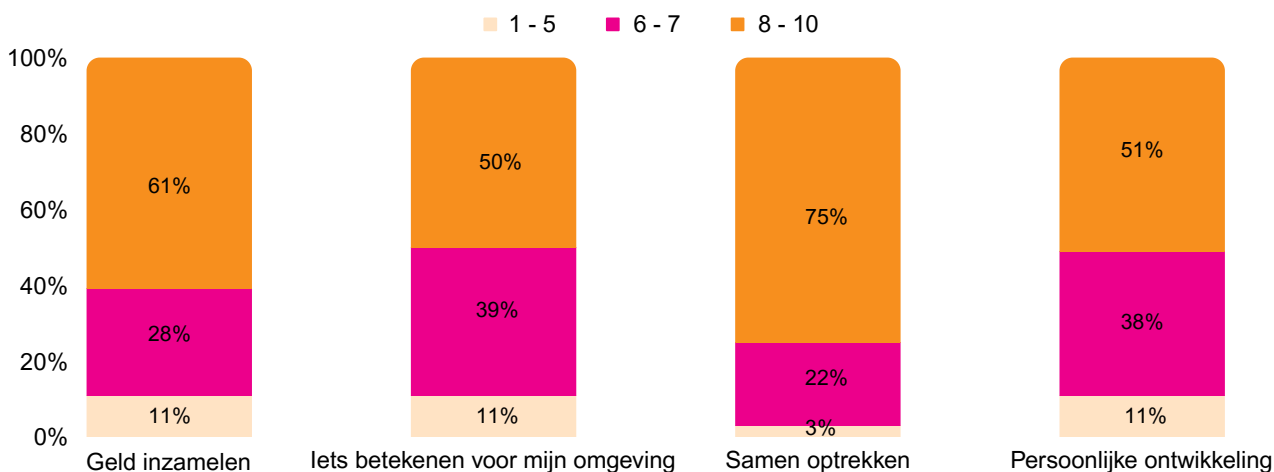
Dit sluit ook aan bij de werkwijze van World Servants. Omdat ze de kracht van de groep als uitgangspunt nemen, werven ze jongeren voor een MDT-deelname ook via de actiegroep.

Samen kunnen optrekken is de belangrijkste motivatie voor jongeren om deel te nemen aan een actiegroep

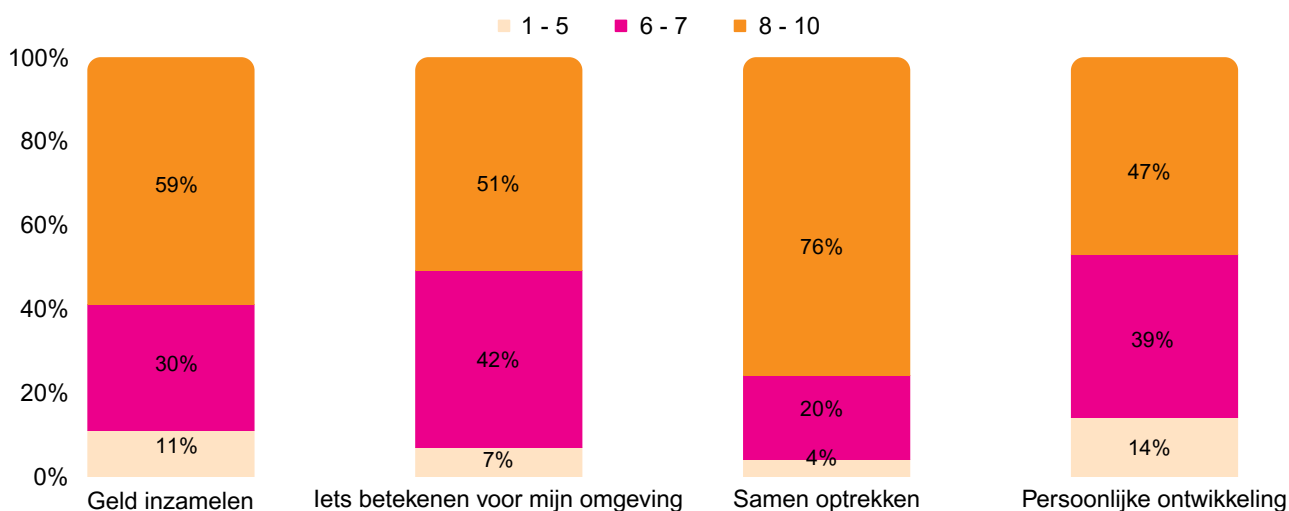
Jongeren hebben met een rapportcijfer aangegeven wat hun voornaamste motivatie is om deel te nemen aan een actiegroep (1 = niet belangrijk, 10 = heel belangrijk). In onderstaande figuren valt op dat de meeste jongeren met name 'samen optrekken' belangrijk vinden (rapportcijfer 8 of hoger). Ook geld inzamelen voor hun projectbijdrage is voor zes op de tien jongeren een voorname reden om deel te nemen aan een actiegroep. De helft van de jongeren vindt 'iets betekenen voor mijn omgeving' en 'persoonlijke ontwikkeling' ook heel belangrijk.

De mate waarin de jongeren de doelstellingen van een actiegroep belangrijk vinden, is stabiel tussen de voor- en nameting. Gedurende het actiejaar blijft 'samen optrekken' voor de jongeren het de belangrijkste reden om onderdeel te zijn van een actiegroep.

Figuur 3: Motivatie actiegroep voormeting (n = 218)

Figuur 4: Motivatie actiegroep nameting (n = 95)

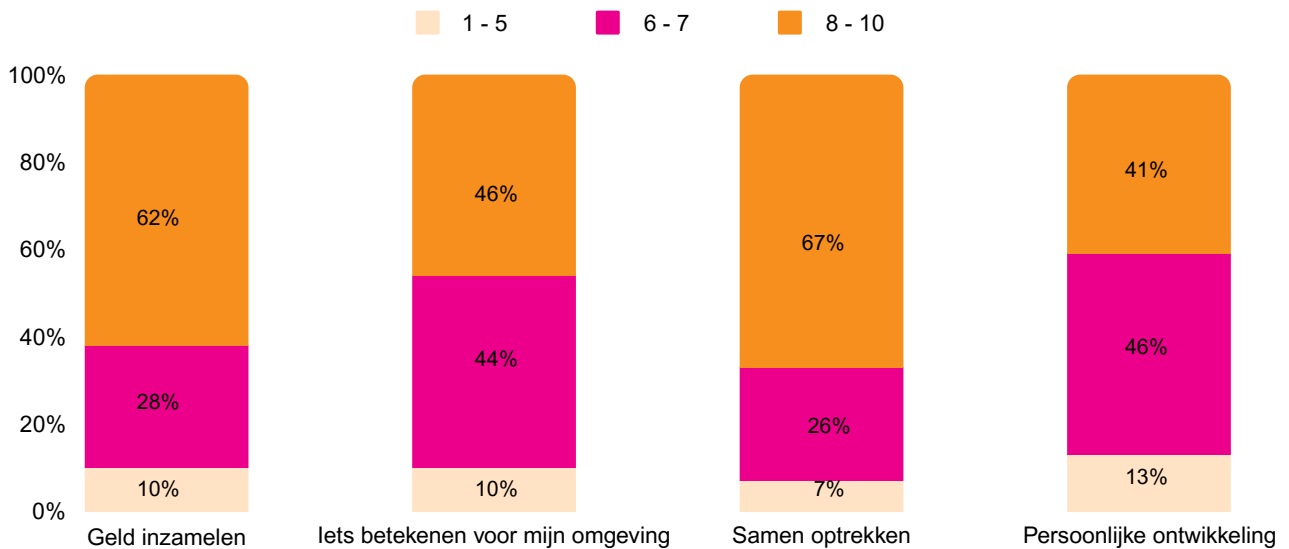

Jongeren met een MDT-traject geven vaker aan dat ze in een actiegroep zitten om samen op te trekken en zichzelf te ontwikkelen, dan jongeren met een regulier voortraject

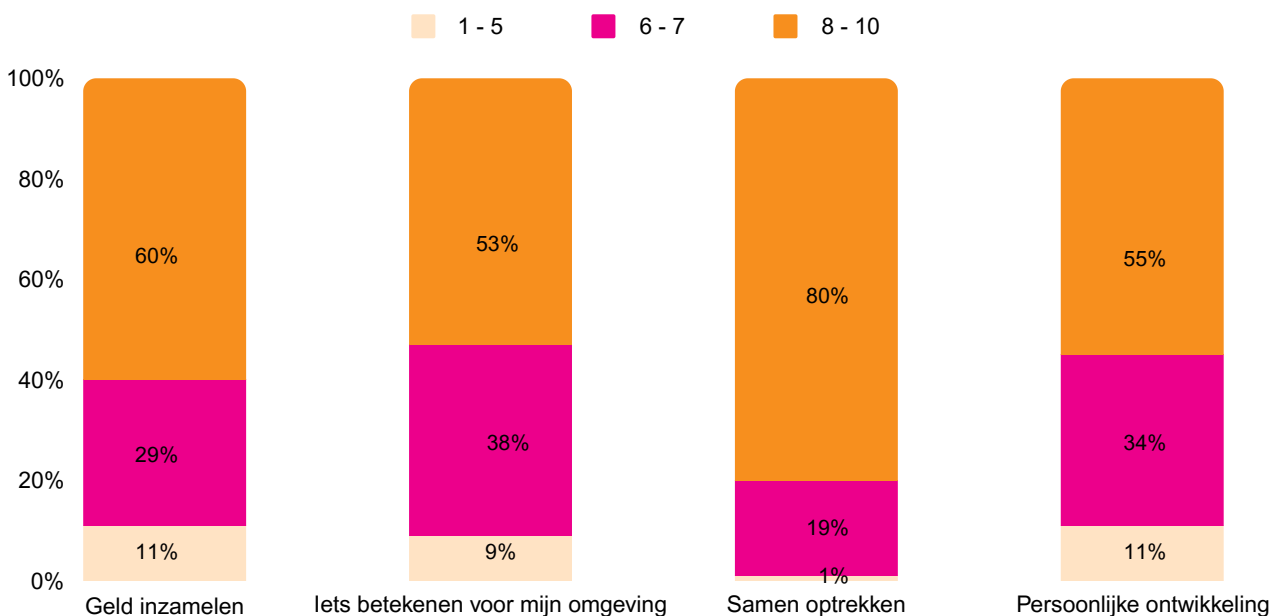
Jongeren die een MDT-traject doorlopen, benoemen andere redenen om in een actiegroep te zitten dan jongeren met een regulier voortraject (o.b.v. waar ze een rapportcijfer 8 of hoger aan geven). Zo geven jongeren met een MDT-traject vaker aan dat ze in de actiegroep zitten om samen op te trekken (80 procent) dan jongeren met een regulier voortraject (67 procent). Daarnaast is persoonlijke ontwikkeling voor MDT-jongeren vaker een reden om onderdeel te zijn van een actiegroep (55 procent) dan jongeren die een regulier voortraject doorlopen (41 procent). Iets kunnen betekenen voor hun omgeving is voor MDT-jongeren ook iets vaker een belangrijke reden voor hun deelname aan een actiegroep (53 procent) van voor jongeren met een regulier voortraject (46 procent).

Opvallend is dat geld inzamelen voor beide groepen jongeren even belangrijk is. Dit betekent dat MDT-jongeren met name aan de overige redenen - samen optrekken, persoonlijke ontwikkeling, iets betekenen voor de omgeving - meer waarde toekennen als doelstelling van de actiegroep dan jongeren met een regulier voortraject.

Figuur 5: Motivatie actiegroep regulier voortraject (n = 105)

Figuur 6: Motivatie actiegroep MDT-traject (n = 208)

Vrijwilligerswerk

Eerder onderzoek onder World Servants-jongeren heeft uitgewezen dat zij na een projectervaring meer vrijwilligerswerk gaan doen. Dit hoofdstuk geeft de resultaten weer van de invloed van het voortraject op de hoeveelheid vrijwilligerswerk die jongeren doen.

Jongeren doen na hun voortraject wekelijks een halfuur meer vrijwilligerswerk dan daarvoor

Ongeacht het type voortraject (regulier of MDT) doen jongeren na hun voortraject gemiddeld 25 minuten méér vrijwilligerswerk* dan daarvoor (0,4 uur). De toename zit met name in de hoeveelheid vrijwilligerswerk die jongeren doen bij hun sportvereniging en in de buurt.

Voormeting:

6,3 uur

Nameting:

6,7 uur

Tabel 2: Sector vrijwilligerswerk voormeting (n = 225) en nameting (n = 104) in uren

Sector vrijwilligerswerk	Voormeting	Nameting
World Servants	4,2	4,3
Kerk	1,4	1,3
Sportvereniging	0,8	1,1
Zorg	0,9	0,4
Buurt	0,2	0,6
Natuur / milieu	0,04	0,1
Anders	0,8	0,7
Totaal	6,3 (377 minuten)	6,7 (402 minuten)

Uitsplitsing naar kenmerken: woonplaats en geslacht

- Jongeren die in de stad wonen doen gemiddeld wekelijks 2,9 uur méér vrijwilligerswerk na hun voortraject (van 5,7 naar 8,6 uur). Jongeren die woonachtig zijn in een dorp schalen hun hoeveelheid vrijwilligerswerk juist iets terug (van 6,5 naar 6,1 uur), maar startten op een hogere hoeveelheid dan jongeren uit de stad.
- Mannen gaan wekelijks 3,3 uur méér vrijwilligerswerk doen na hun voortraject (van 4,4 naar 7,7 uur). Vrouwen deden meer vrijwilligerswerk op het startpunt dan mannen (7,4 uur) en schalen juist iets terug na hun voortraject (6,2 uur).

MDT-jongeren gaan wekelijks gemiddeld bijna een uur méér vrijwilligerswerk doen

Een uitsplitsing naar het type voortraject laat zien dat MDT-jongeren op wekelijkse basis vrijwilligerswerk gaan doen; zij gaan wekelijks 0,9 uur (52 minuten) méér vrijwilligerswerk doen. Jongeren die een regulier voortraject doorlopen deden voorafgaand aan hun World Servants voortraject gemiddeld 7,3 uur vrijwilligerswerk - dat ligt 1,5 uur hoger dan onder MDT-jongeren - en na afloop van hun voortraject daalt dit gemiddeld met een halfuur tot een gemiddelde van 6,9 uur per week. Hoewel MDT-jongeren na hun voortraject meer vrijwilligerswerk gaan doen, is de totale hoeveelheid vrijwilligerswerk die jongeren met een regulier voortraject doen (6,9 uur) hoger dan onder MDT-jongeren (6,5 uur).

Jongeren met regulier voortraject

Voormeting:

7,3 uur

Nameting:

6,9 uur

MDT-jongeren

Voormeting:

5,7 uur

Nameting:

6,5 uur

MDT-jongeren gaan meer vrijwilligerswerk doen bij World Servants en bij hun sportvereniging

De toename van de hoeveelheid vrijwilligerswerk die MDT-jongeren na hun voortraject doen, is met name terug te zien in twee sectoren:

- World Servants: + 23 minuten per week;
- Sportvereniging: + 26 minuten per week.

Daarnaast gaan MDT-jongeren ook iets meer vrijwilligerswerk doen in hun kerk en op gebied van natuur/milieu. De hoeveelheid vrijwilligerswerk die ze doen in de zorg en hun lokale buurt neemt iets af.

Mannelijke MDT'ers en MDT'ers woonachtig in steden gaan meer vrijwilligerswerk doen

Een aantal groepen jongeren gaan met name meer vrijwilligerswerk doen: mannen en stedelingen. Wanneer jongeren starten aan hun voortraject doen vrouwelijke deelnemers meer vrijwilligerswerk (6,1 uur) dan mannelijke deelnemers (4,9 uur). Mannelijke MDT-jongeren stijgen echter flink in de gemiddelde hoeveelheid vrijwilligerswerk die ze wekelijks doen: van 4,9 uur tot 9,6 uur. De vrouwelijke MDT-jongeren doen na afloop van hun voortraject juist minder vrijwilligerswerk dan bij de start (daling van 6,1 naar 4,7 uur per week).

Bij de start van het voortraject doen MDT-jongeren die op het platteland wonen gemiddeld een uur meer vrijwilligerswerk dan MDT-jongeren die in de stad wonen (respectievelijk 5,9 uur en 4,8 uur). MDT-jongeren die in de stad wonen gaan echter flink meer vrijwilligerswerk doen: na afloop van het voortraject doen zij wekelijks gemiddeld 9,4 uur vrijwilligerswerk (toename van 4,6 uur). MDT-jongeren die op het platteland wonen, gaan ook meer vrijwilligerswerk doen maar deze toename is kleiner: van 5,9 uur naar 6,1 uur.

Persoonlijke verandering

World Servants streeft een tweeledige missie na: duurzame ontwikkeling voor het projectland en persoonlijke verandering voor de Nederlandse jongeren die deelnemen. Een (MDT-)voortraject heeft daarom onder meer tot doelstelling dat jongeren zich ontwikkelen. In dit hoofdstuk staan de resultaten centraal van de persoonlijke ontwikkeling van jongeren.

In de weergave van de resultaten kijken we naar het aandeel jongeren dat de stellingen beantwoordt met 'helemaal eens' of 'eens'. Voor de leesbaarheid worden deze gecombineerd.

Zelfeffectiviteit

In de vragenlijst die jongeren hebben ingevuld, komen meerdere vragen aan bod die te maken hebben met zelfeffectiviteit*. Oftewel; het vertrouwen dat jongeren hebben in zichzelf en in hun eigen kwaliteiten en mogelijkheden om succesvol zaken uit te voeren, problemen op te lossen of doelen te behalen.

De resultaten laten een wisselend beeld zien. Jongeren geven na de afronding van hun voortraject vaker aan dat ze flexibeler zijn dan daarvoor. Voor jongeren die een MDT-traject hebben afgerond, is dit effect iets groter (77 procent geeft aan flexibel te zijn voor hun voortraject en dit aandeel neemt toe tot 81 procent).

Jongeren die een regulier voortraject doorlopen geven na hun voortraject vaker aan dat ze weten waar ze goed in zijn (89 procent) dan daarvoor (82 procent). Voor jongeren die een MDT-traject doorlopen, neemt het aandeel echter af. Voorafgaand aan het voortraject geeft 82 procent van de MDT-jongeren aan dat ze weten waar ze goed in zijn en dit aandeel daalt naar 74 procent aan het einde van hun voortraject.

Tabel 3: Zelfeffectiviteit onder jongeren met regulier voortraject (n = 148) en MDT-voortraject (n = 211)

	Regulier voortraject		MDT-voortraject	
	Voor	Na	Voor	Na
Ik weet waar ik goed in ben	82%	89%	82%	74%
Ik ben flexibel	80%	82%	77%	81%
Ik heb vertrouwen in mezelf	66%	49%	69%	64%
Ik heb vertrouwen in de toekomst	66%	60%	63%	53%

De stellingen 'ik heb vertrouwen in mezelf' en 'ik heb vertrouwen in de toekomst' laten een vergelijkbaar beeld zien. Jongeren rapporteren na afloop van het voortraject *minder* vertrouwen in zichzelf en in de toekomst dan bij de start van hun voortraject. Het doorlopen van een regulier voortraject of MDT-voortraject heeft hierop geen invloed.

Vaardigheden

Het organisatievermogen van jongeren ontwikkelt aanzienlijk. Zowel in een regulier voortraject als in een MDT-voortraject neemt het aandeel jongeren dat aangeeft dat ze weten hoe ze activiteiten kunnen organiseren toe ten opzichte van de voormeting (respectievelijk + 17 procent en + 19 procent). Verder weet acht op de tien jongeren hoe ze hun talenten kunnen inzetten en hoe ze anderen kunnen helpen. Jongeren die een regulier voortraject doorlopen, blijven stabiel in deze vaardigheden tussen de voor- en nameting. MDT-jongeren laten een (kleine) daling zien.

Tabel 4: Vaardigheden van jongeren met regulier voortraject (n = 148) en MDT-voortraject (n = 211)

	Regulier voortraject		MDT-voortraject	
	Voor	Na	Voor	Na
Ik weet goed hoe ik activiteiten kan organiseren	61%	78%	52%	71%
Ik weet hoe ik mijn talenten/vaardigheden kan inzetten	82%	80%	83%	72%
Ik weet hoe ik anderen kan helpen	84%	84%	86%	83%

Sociaal netwerk

Het voortraject van een World Servants-project zorgt voor ontwikkelingen in de sociale vaardigheden. Jongeren geven na afronding van het voortraject vaker aan dat ze makkelijk contact maken met nieuwe mensen dan daarvoor. Deze verandering is het sterkst bij jongeren die een regulier voortraject doorlopen (voormeting: 67 procent, nameting: 73 procent).

Daarnaast zorgt het voortraject soms ook voor een uitbreiding van het sociale netwerk van jongeren. Zo stijgt het aandeel jongeren dat aangeeft dat ze veel mensen kennen met een andere achtergrond (dan zichzelf) met tien procent onder jongeren met een regulier voortraject. Onder jongeren met een MDT-voortraject blijft dit aandeel stabiel.

Woonomgeving blijkt invloed te hebben op de resultaten. Zo geven jongeren uit de stad na hun voortraject aan dat ze makkelijker contact maken met nieuwe mensen; jongeren uit dorpen deden dat voor hun voortraject al gemakkelijk. Jongeren uit dorpen geven na hun voortraject vaker aan dat ze veel mensen kennen met een andere achtergrond, terwijl dit aandeel bij stadse jongeren vooraf al hoger lag en constant blijft.

Tabel 5: Sociale vaardigheden van jongeren met regulier voortraject (n = 148) en MDT-voortraject (n = 211)

	Regulier voortraject		MDT-voortraject	
	Voor	Na	Voor	Na
Ik maak makkelijk contact met nieuwe mensen	67%	73%	63%	66%
Ik ken veel mensen met een andere achtergrond dan ik (cultuur, vaardigheden, soort werk, geloofsovertuiging)	57%	67%	56%	55%

Maatschappij

Persoonlijke ontwikkeling kan doorwerken in gedragsverandering. Dit is uit eerder onderzoek gebleken onder World Servants-jongeren na een projectervaring in het buitenland*. In dit hoofdstuk worden de resultaten in beeld gebracht van de impact van het voortraject op de plek die jongeren innemen in de maatschappij.

Openheid richting anderen

Vrijwel alle jongeren vinden het belangrijk om iets voor een ander te doen en om samen te werken met anderen (> 90 procent). Dit aandeel is hoog in de voormeting én blijft hoog in de nameting. Onder de deelnemers aan een MDT-traject is een daling te zien in het aandeel jongeren dat het belangrijk vindt om iets voor een ander te doen en om samen te werken met anderen. Ondanks deze daling blijft het aandeel jongeren dat deze zaken van belang vindt hoog (>80 procent).

Zeven op de tien jongeren ontmoeten graag mensen van andere groepen. Onder jongeren met een regulier voortraject groeit dit aandeel; na afloop van het voortraject geven ruim acht op de tien jongeren aan dat ze graag andere mensen ontmoeten. Onder jongeren met een MDT-traject daalt het aandeel juist licht.

Negen op de tien jongeren geven aan dat ze graag leren van de mensen die ze ontmoeten. Jongeren die een MDT-traject doorlopen, geven na afloop van het voortraject minder vaak aan dat ze willen leren van de mensen die ze ontmoeten (voormeting: 90 procent, nameting: 76 procent). Onder jongeren met een regulier voortraject stijgt het aandeel licht.

Tabel 6: Openheid richting anderen onder jongeren met regulier voortraject (n = 148) en MDT-voortraject (n = 211)

	Regulier voortraject		MDT-voortraject	
	Voor	Na	Voor	Na
Ik vind het belangrijk om iets te doen voor een ander	99%	98%	97%	93%
Ik vind het belangrijk om samen te werken met anderen	94%	98%	95%	81%
Ik ontmoet graag mensen van andere groepen (andere culturen / mensen met een beperking)	71%	84%	69%	64%
Ik wil graag leren van mensen die ik ontmoet	88%	91%	90%	76%

Lokale betrokkenheid

Jongeren die een regulier voortraject doorlopen, raken meer betrokken bij hun (lokale) omgeving. Zo geven jongeren vaker aan dat ze het belangrijk vinden om bij hun stad of buurt betrokken te zijn (voormeting: 54 procent, nameting: 60 procent). En het aandeel jongeren dat aandacht heeft voor duurzaamheid neemt aanzienlijk toe tot 71 procent (+ 18 procent).

De betrokkenheid bij hun (lokale) omgeving van jongeren die een MDT-traject doorlopen lag vooraf hoger dan bij jongeren met een regulier voortraject: zes op de tien jongeren hebben aandacht voor duurzaamheid en het verbeteren van hun stad/buurt. Dit aandeel ligt in de nameting lager dan in de voormeting.

Jongeren die in een dorp wonen, geven na hun voortraject vaker aan dat ze het belangrijk vinden om hun stad of buurt beter te maken. Onder jongeren in de stad daalt dit aandeel.

Tabel 7: Lokale betrokkenheid onder jongeren met regulier voortraject (n = 148) en MDT-voortraject (n = 211)

	Regulier voortraject		MDT-voortraject	
	Voor	Na	Voor	Na
Ik vind het belangrijk om mijn stad/buurt beter te maken	54%	60%	58%	53%
Ik vind het belangrijk om aandacht te hebben voor duurzaamheid	53%	71%	65%	60%

Geloofsleven en kerkelijke betrokkenheid

Jongeren die een regulier voortraject doorlopen, geven nadien vaker aan dat het geloof een belangrijke rol speelt in hun dagelijks leven (voormeting: 69 procent, nameting: 84 procent). Zij voelen zich bovendien vaker betrokken bij een kerk; dit aandeel loopt op tot twee derde van de jongeren (69 procent).

Jongeren die een MDT-traject doorlopen, laten een tegengestelde ontwikkeling zien. Het aandeel jongeren dat aangeeft dat het geloof een belangrijke rol speelt in hun dagelijks leven én hun kerkelijke betrokkenheid neemt af.

Tabel 8: Kerkelijke betrokkenheid onder jongeren met regulier voortraject (n = 148) en MDT-voortraject (n = 211)

	Regulier voortraject		MDT-voortraject	
	Voor	Na	Voor	Na
Het geloof speelt in mijn dagelijks leven een belangrijke rol	69%	84%	66%	52%
Ik voel me betrokken bij een kerk	60%	69%	65%	60%

Persoonlijke leerervaringen

Jongeren die hun voortraject al hebben afgerond (nameting) hebben een aantal open vragen beantwoord over hun ervaringen. In dit hoofdstuk staan de reacties centraal op de vraag ‘Wat heb je het afgelopen jaar over jezelf geleerd?’

Jongeren groeien in zelfkennis

“Dat ik best kan loslaten en niet bij iedere actie het voortouw hoeft te nemen.”

“Dat ik veel veerkrachtiger ben dan ik dacht.”

“Dat ik energie krijg van leuke mensen om mij heen die hetzelfde doel hebben.”

“Dat ik een doorzetter ben.”

“Dat ik beter mijn grenzen moet aangeven / nee durven zeggen. Maar ook dat wat wel goed gaat, gevierd mag worden.”

Jongeren benoemen dat ze groeien in hun zelfkennis; ze leren hun eigen karakter kennen en hoe zich dat in verschillende situaties uit (54 respondenten). Ze leren hun eigen sterke kanten kennen en deze inzetten. Jongeren beschrijven bijvoorbeeld dat ze nu weten dat ze veerkrachtig en welke rol ze willen aannemen in een groep. Maar ook dat ze graag contact hebben met anderen, gestructureerd werken en goed voor zichzelf kunnen opkomen. Jongeren leren ook hun zwakkere punten kennen en daarmee omgaan. Een aantal jongeren geeft bijvoorbeeld aan dat ze willen groeien in plannen, nadenken over beslissingen en grenzen aangeven.

Daarnaast beschrijven jongeren dat ze ontdekken waar ze gepassioneerd over zijn en waar zij enthousiast van worden. Zo beschrijven jongeren bijvoorbeeld dat ze energie krijgen van andere mensen en organiseren.

Jongeren ontdekken nieuwe talenten en vaardigheden

Jongeren beschrijven hun nieuwe talenten en vaardigheden die ze ontdekt en ontwikkeld hebben (30 respondenten). Zij benoemen onder andere:

- Organisatievermogen;
- Leiding geven;
- Contact leggen & onderhouden;
- Grenzen aangeven;
- Zelfstandig werken & samenwerken;
- Veerkracht;
- Presenteren.

“Hoe ik leiding kan geven om anderen te enthousiasmeren.”

“Talent voor leidinggeven en organiseren”

“Dat ik goed weet waar ik voor sta en daar ook voor opkom”

Jongeren groeien in zelfvertrouwen

Jongeren geven ook aan dat ze groeien in zelfvertrouwen (25 respondenten). Ze beschrijven dat ze (veel) meer kunnen dan ze dachten en dat ook willen inzetten. Maar ook dat ze hun sterke en minder sterke punten kennen en daar ontspannen mee willen omgaan. Meerdere jongeren beschrijven bovendien dat ze hun geloofsleven ontwikkelen; ze weten dat ze geliefd zijn door God en durven op God te vertrouwen.

“Dat ik meer kan dan ik zelf denk. Mensen die dichtbij komen hebben vaak het beste met je voor.”

“Dat wie ik ben genoeg is! Ik hoef niet perfect te zijn.”

“Dat ik dingen kan doen waar ik eerst van dacht dat in het spannend vond of niet kon.”

“Ik heb geleerd dat leven voor God je leven kan veranderen.”

Jongeren ontwikkelen hun toekomstperspectief

Het World Servants-voortraject draagt voor sommige jongeren ook bij aan het ontwikkelen van hun toekomstperspectief (12 respondenten). Voor velen is het een periode om te ontdekken waar hun interesses liggen (zie ook de voorgaande alinea's). Voor sommige jongeren geeft dit echter ook richting voor de toekomst. Zo krijgen jongeren bijvoorbeeld ideeën over hun studiekeuze of beroepskeuze.

“Ik heb geleerd welke kant ik in de toekomst op wil qua werk. Ik heb geleerd waar mijn echte interesses liggen.”

“Dat ik enthousiast wordt van leuke mensen om mij heen die hetzelfde doel hebben.”

“Ik heb geleerd welke kant ik in de toekomst op wil qua werk. Ik heb geleerd waar mijn echte interesses liggen.”

Samenwerken

In dit hoofdstuk staan de reacties centraal op de vraag ‘Tijdens het actievoeren heb je samengewerkt met jouw groepsgenoten en met mensen uit je kerk/buurt/omgeving. Wat heb je hiervan geleerd?’*.

Geleerde lessen

De jongeren benoemen verschillende leerpunten die ze meenemen uit hun samenwerking met anderen tijdens het voortraject. De antwoorden kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

• Kracht van samen

Jongeren ontdekken dat iedereen verschillende vaardigheden en kwaliteiten heeft (38 respondenten). Vele jongeren beschrijven dat het hen verrast heeft dat ze elkaar binnen hun actiegroepen goed konden aanvullen. Juist de combinatie van persoonlijkheden en kwaliteiten zorgde ervoor dat de acties succesvol waren. Jongeren geven aan dat ze hebben ontdekt dat ze samen verder komen dan alleen.

• Houding

Verder ontdekken jongeren hoe ze zich het beste kunnen opstellen om goed samen te kunnen werken (24 respondenten). Ze beschrijven bijvoorbeeld dat ze hebben geleerd dat ze niet alles zelf hoeven op te pakken en dat loslaten ruimte geeft voor anderen. Of dat ze zich willen openstellen voor anderen, omdat ze hebben ervaren dat hun eigen manier niet altijd de enige/beste manier is. Meerdere jongeren geven bovendien aan dat hun eerste indruk van mensen niet altijd klopt en dat ze zich in het vervolg meer *open minded* willen opstellen.

• Omgeving betrekken

Jongeren benoemen het belang van een goed netwerk; ze hebben ontdekt dat hun sociale omgeving graag wil meewerken en meehelpen (22 respondenten). Om hun omgeving te betrekken bij het actievoeren beschrijven ze goede promotie als cruciaal.

• Communicatie

Tot slot geven jongeren aan dat ze hebben geleerd dat ‘communicatie de key is’ om succesvol samen te werken (14 respondenten). Afspraken maken, naar elkaar luisteren en samen een planning opstellen.

“Dat ik ook dingen uit handen moet geven en niet alles zelf moet doen.”

“Dat je met een klein groepje grote dingen kan bereiken en mooie dingen kan neerzetten.”

“Als je mensen vraagt willen ze altijd helpen, maar je moet hierin wel zelf initiatief nemen.”

Bijzondere ontmoetingen

Het voortraject en de projecten van World Servants zijn erop gericht om interactie tot stand te brengen. In dit hoofdstuk komen de antwoorden van jongeren aan bod op de vraag: ‘Misschien heb je tijdens je actiejaar nieuwe mensen ontmoet. Wat is je meest bijzondere ontmoeting geweest?’*.

De reacties van jongeren op hun meest bijzondere ontmoeting zijn divers. In plaats van een categorisatie aan te geven, laten we de jongeren zelf aan het woord.

“Ik heb meegeholpen bij het bejaardentehuis tijdens de avond 3 daagse. Hier heb ik een beetje dementerende vrouw ontmoet. Ik heb heel veel leuke gesprekken en momenten met deze vrouw beleefd tijdens deze 3 dagen.”

“De Oekraïense opvang in mijn omgeving en de mensen die daar heel gastvrij waren ondanks de situatie waar zij uit gevlucht zijn.”

“Tijdens de MDT-dag heb ik een sessie bijgewoond van een dakloze meneer. Ik vond het erg indrukwekkend om zijn verhaal te horen.”

“Vrienden van de padelvereniging die dit helemaal niet kennen en niet gelovig zijn, maar wel heel geïnteresseerd waren naar zowel mijn ervaringen als die van bijvoorbeeld mijn ouders (dus alle verschillende kanten).”

“De mensen van de Plus. Zij hebben heel veel voor ons betekend. Het heeft mij verbaasd hoe behulpzaam deze mensen zijn. Ook de kerk heeft ons heel veel geholpen. De mensen waren zo vrijgevig. Echt heel bijzonder! De mensen die het minst hebben, hebben het meest gedoneerd. Dat vind ik zo lief en mooi van deze mensen.”

“Tijdens de workshopdag bij de gebarentaal workshop. Hier de cursus mogen volgen en kennis gemaakt met iemand die gebarentaal gebruikt. Dit vond ik erg interessant en deed veel met me.”

“Wij hielden een autowasactie en het was zo druk dat er een file op de weg ontstond. Een man kwam ons spontaan de hele ochtend helpen als verkeersregelaar. Het was een hele aardige man dat achter ons project stond en ons graag wilde helpen.”

“Ik was een spreker op een verhalenavond in ons dorp. Hier heb ik een vrouw ontmoet die mij aanbood om mijn vaccinatie te betalen. Ik vond dit zo lief en was er ook heel dankbaar voor.”

“Ik heb veel nieuwe mensen uit de kerk ontmoet. Er is niet een ontmoeting die daar uitspringt, maar ik ben wel verbaasd door de grote verschillen tussen al deze mensen. Verschillen die in de kerk allemaal even niet gezien worden, hier zijn we echt gelijk.”

“Ik vind het beter leren kennen van mijn groep het meest bijzonder. Ik heb hier heel veel respect gekregen voor iedereen en een goeie band opgebouwd.”

“Bij het Leger des Heils ben ik een dag geweest bij de nachtopvang. Dat vond ik een hele bijzondere ervaring.”

Dienen

In dit hoofdstuk staan de reacties centraal op de vraag ‘Beschrijf eens een situatie van het afgelopen jaar waarin je iets kon betekenen voor een ander (dienen)’*.

Praktische ondersteuning

Vele jongeren beschrijven een situatie waarin ze anderen praktisch konden ondersteunen (48 respondenten). In de meeste gevallen gaat het om situaties waarin een persoon/groep kwetsbaar is en (tijdelijk) een bepaalde taak niet zelf kan uitvoeren. De jongeren hebben (in samenwerking met hun actiegroep) hier een helpende hand geboden.

“Wij hebben mensen geholpen met verhuizen. Ze konden wel een paar extra handen gebruiken dus hebben we onze handen uit de mouwen gestoken en ze geholpen.”

“Auto’s ophalen bij mensen omdat ze die niet konden brengen maar dan toch gewassen konden worden.”

“In de kerk iemand helpen met het uitkiezen van taartje, en het naar de tafel brengen (ze was slechtlopend). Dat heb ik ondanks alle acties het beste onthouden.”

Maatschappelijke bijdragen

Daarnaast hebben vele jongeren acties georganiseerd waarbij hun inzet (ook) een maatschappelijk doel diende (37 respondenten). De jongeren hebben bijvoorbeeld een met hun actie ook ingezet op het ondersteunen van een maatschappelijke organisatie (Voedselbank, kerk). Daarnaast hebben vele actiegroepen het mogelijk gemaakt voor kwetsbare doelgroepen (weinig financiële middelen, mensen met een beperking, vluchtelingen) om deel te nemen aan hun acties of om er de positieve resultaten van te merken.

“Kinderen van de voedselbank kwamen meedoen met onze bingo, dit was erg bijzonder want het koste ons niet echt meer moeite maar was voor hen heel leuk.”

“We hielden een stampotbuffet en mensen konden ook een extra plek betalen waardoor we iemand anders konden uitnodigen die het niet zo breed heeft.”

“Na mijn soepverkoop vroeg een man in mijn kerk hoeveel er nog over was. Hij besloot dit op te kopen, zodat dit via een kennis uitgedeeld kon worden aan een groep zorgmijders. Met mijn koffiedrinkactie gebeurde iets soortgelijks, alles wat over was kon ik meenemen naar een taalcafé voor nieuwkomers!”

Sociale ondersteuning

Tot slot geven jongeren ook aan dat ze hebben kunnen dienen door er voor anderen te zijn (21 respondenten). Jongeren hebben bijvoorbeeld een luisterend oor kunnen zijn of iets voor iemand kunnen betekenen. Meerdere jongeren beschrijven bovendien dat hun praktische actie (anderen helpen) met name tot gevolg had dat er contact op gang kwam; vaak werd dit door mensen nog het meest gewaardeerd.

“Ik ben een veilige plek geweest voor iemand die het nodig had.”

“In de kerk viool spelen. Na afloop kwam er een mevrouw die nog nooit een viool in het echt had gehoord. Ze was blij dat ik daar speelde.”

“Luisterend oor bieden toen een actiegroep lid het moeilijk had.”

Verandering

In dit hoofdstuk staan de reacties centraal op de vraag 'Wat neem je mee uit je actiejaar? Is er iets wat je in je dagelijks leven misschien anders gaat doen?'.*

Contact met anderen

Jongeren beschrijven dat ze hebben geleerd van de samenwerking in een (actie)groep (35 respondenten). Als gevolg hiervan willen ze graag handelen: luisteren naar anderen, er voor elkaar zijn, overleggen en niet te snel oordelen. Daarnaast beschrijven jongeren ook dat ze zich bewust zijn geworden van de invloed van hun houding op anderen. Daarom willen ze werken aan een positieve uitstraling. Tot slot geven jongeren aan dat ze meer mogelijkheden voor contact willen benutten.

"Het overleggen wat je wilt en hoe je er gaat komen. Iedereen wil naar de zelfde eindbestemming maar heeft een andere route er naartoe. Daarom is de communicatie onderling erg belangrijk."

"Minder snel een vooroordeel hebben over mensen maar eerst ze leren kennen."

"Ik wil ik mijn dagelijks leven meer contact maken met andere. Tegenwoordig zit je zo snel op je telefoon en mis je de mooie kleine momenten die om je heen gebeuren. Dit wil ik weer meer gaan ervaren."

Dienstbaarheid

Daarnaast willen jongeren uitkijken naar mogelijkheden om anderen te helpen en zich dienstbaar op te stellen (34 respondenten). Jongeren geven aan dat ze met meer oplettendheid om zich heen kijken om hulpvragen te signaleren. Vele jongeren beschrijven dat ze in hun sociale omgeving (buurt, stad, kerk) iets willen oppakken, anderen willen (georganiseerd) vrijwilligerswerk gaan doen (of zijn dat al gaan doen).

"Ik ben sinds vorig jaar veel meer vrijwilligerswerk gaan doen, omdat ik merk dat dat me veel voldoening geeft."

"Dat je met hele kleine dingen al kunt dienen. Die mindset neem ik mee en hoop ik toe te passen in het dagelijks leven."

Verander je blik, kijk of je kan helpen en al is dit alleen maar iets kleins door iets te vragen. Je kan zo'n verschil maken in iemand zijn dag en als er steeds meer mensen hiervoor op staan dan wordt de wereld elke dag iets mooier. En je eigen dagen ook."

Bewustwording

De meerderheid van de jongeren geeft aan dat ze zijn gegroeid in bewustwording (26 respondenten). Jongeren zijn bewuster geworden van hun eigen kunnen, talenten en vaardigheden en beschrijven dat ze geleerd hebben deze in te durven zetten. Ze zijn zich bewuster van hun eigen invloed op hun omgeving en willen daarnaar handelen. Bijvoorbeeld door geld te geven aan goede doelen, zich in te zetten voor de kerkelijke gemeente en zich duurzamer te gedragen (korter douchen, minder eten weggooien). Tot slot geven jongeren ook aan dat ze zich bewust zijn geworden van de mogelijkheden, kansen en welvaart die ze hebben.

“Ik sta sowieso veel bewuster in het leven, dit met welke keuzes ik maak met bijvoorbeeld eten weggooien of een persoon eerder helpen met iets kleins.”

“Dat de nood zo hoog is. Het maakt me bewust.”

“Ik denk dat ik bewuster met mijn omgeving ga leven. Bij activiteiten zal je groter denken en niet alleen je vaste groepje uitnodigen, maar ook mensen die minder betrokken zijn.”

Persoonlijke groei

Tot slot is er een groep jongeren die aangeeft dat ze stappen willen zetten in hun persoonlijke ontwikkeling. Bijvoorbeeld door flexibeler te zijn, sneller beslissingen te kunnen nemen of grenzen aan te geven (10 respondenten).

“Ik neem mee hoe dat ik wel leiding kan geven / nemen waardoor ik meer zelfvertrouwen in mijzelf heb gekregen. Dit ga ik meenemen naar de komende jaren.”

“Meer gestructureerd werken. Dat kan zeker beter bij mij.”

